

- หลักสูตร** การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย โดยใช้ทักษะการคิดเพื่อชีวิตที่สำเร็จ
(Executive Functions : EF)
The Development of Teaching and Learning for Pre-school Children.
Using Thinking Skills for Life Success (Executive Functions: EF)
- ผู้รับผิดชอบ** ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุธิดา เลพะวัฒนะ
รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา พัฒนาการองค์กรและกิจการพิเศษ
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม
FA EF รุ่น 1 สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)
โดย สำนักสนับสนุนสุขภาวะเด็ก เยาวชนและครอบครัว (สำนัก 4)
Tel. 08-1263-2857
e-Mail : k_sutida@hotmail.com
- ผู้ประสานงาน** อาจารย์นิตาพร อัจประจัญ
หัวหน้าสาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม
FA EF รุ่น 1 สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)
โดย สำนักสนับสนุนสุขภาวะเด็ก เยาวชนและครอบครัว (สำนัก 4)
Tel. 08-9008-1475 0-4258-7181
e-Mail : nida_lai@hotmail.com

หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันประเทศไทยเผชิญกับสถานการณ์เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว และมีผลกระทบต่อพัฒนาประเทศไทยอย่างมาก ประเทศไทยโดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้กำหนดแผนการพัฒนาประเทศไทยเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559) และกรอบแนวคิดและหลักการของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (2560-2564) ที่ยังคงมุ่งเน้นคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม(ชุดินาฎ วงศ์สุบรรณ, 2559) โดยการพัฒนาคนและสังคมไทยให้มีคุณภาพ เพื่อประโยชน์สุขที่ยั่งยืนของสังคมไทย โดยกำหนดไว้เป็นแนวทางการพัฒนาคนและสังคมไทยสู่สังคมคุณภาพ ประเด็นแรกของการพัฒนาตามแผนพัฒนาฉบับที่ 11 กล่าวคือ การให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพคนไทยทุกช่วงวัย ให้มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง มีความพร้อมทั้งทางด้านร่างกายที่แข็งแรงสมบูรณ์ มีสติปัญญาที่รอบรู้และมีจิตใจที่สำนึกในคุณธรรม จริยธรรม มีความเพียร มีโอกาสและสามารถเรียนรู้ตลอดชีวิต ควบคู่กับการเสริมสร้างสภาพแวดล้อมในสังคมและสถาบันทางสังคมให้เข้มแข็งและเอื้อต่อการพัฒนาคน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2555)

ทักษะทางสมอง (Executive Functions : EF) คือ ชุดกระบวนการทางความคิด (Mental Process) ที่ช่วยให้เราวางแผน มุ่งใจจดจ่อ จำคำสั่ง และจัดการกับงานหลายๆอย่างให้ลุล่วงเรียบร้อยได้ สามารถจัดลำดับความสำคัญของงาน วางเป้าหมายและทำไปเป็นขั้นตอนจนสำเร็จ รวมทั้งควบคุมแรงอยาก แรงกระตุ้นทั้งหลายไม่ให้สนใจไปนอกกลุ่มนอกทาง เหมือนกับระบบควบคุมการบินทางอากาศในสนามบินที่ต้องจัดการกับเที่ยวบินเข้า-บินออกจำนวนหลายสิบเที่ยวในเวลาเดียวกัน เป็นทักษะที่เราใช้ในการจัดการกับการเรียนรู้ของเราเอง เป็นทักษะที่มีความสำคัญยิ่งทั้งต่อความสำเร็จในการเรียน การทำงานอาชีพ และการสร้างความสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ อาจสรุปได้ว่าทักษะทางสมอง (Executive Functions: EF) คือความสามารถของสมองในการบริหารจัดการชีวิต คือ ศักยภาพของสมองมนุษย์ที่สามารถพัฒนาเป็นทักษะ ที่ทำให้ มนุษย์เป็น “มนุษย์” แตกต่างจากสัตว์ทั้งปวง

Modern Mom Focus ได้กล่าวถึงทางรอดของเด็กและเยาวชนไทยในปัจจุบัน ในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข มีความสมบูรณ์ทั้งทางจิตใจ ทางสังคมและการเรียนรู้ คือการนำทักษะการคิดเพื่อชีวิตที่สำเร็จ Executive Functions หรือ EF มาใช้ในการดูแลและพัฒนาทักษะทางสมองเด็กๆ โดยเฉพาะเด็กเล็กตั้งแต่วัย 3 - 6 ขวบ เพื่อให้เด็กเติบโตเป็นมนุษย์ผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์ ดังแนวคิดที่ว่า “ถึงแม้ว่าเด็กจะไม่ได้เกิดมาพร้อมด้วยทักษะ EF แต่พวกเขาก็เกิดมาพร้อมศักยภาพที่เรียนรู้ EF เป็นอย่างดี” แต่อย่างไรก็ตามการที่จะทำให้เด็กและเยาวชนไทยมีศักยภาพในการดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างดี มีความสมบูรณ์ทั้งทางจิตใจ ทางสังคมและการเรียนรู้ อย่างยั่งยืนนั้นเขาเหล่านั้นควรจะได้รับการพัฒนาทักษะทางสมองตั้งแต่อ่อนวัยเรียนจนกระทั่งถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และครู อาจารย์ และผู้ดูแลเด็กและเยาวชนต้องได้รับการพัฒนาความรู้ความเข้าใจกระบวนการพัฒนาทักษะชีวิตเด็กและเยาวชนเป็นอย่างดีด้วย

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

1. เพื่อให้ครูผู้สอนในระดับการศึกษาปฐมวัยได้รู้และเข้าใจในหลักการและทฤษฎีการพัฒนาทักษะการคิดเพื่อชีวิตที่สำเร็จ (Executive Functions : EF)
2. เพื่อให้ครูผู้สอนในระดับการศึกษาปฐมวัยสามารถนำหลักการและทฤษฎีการพัฒนาทักษะการคิดเพื่อชีวิตที่สำเร็จ (Executive Functions : EF) ไปใช้เพื่อการพัฒนาผู้เรียนได้
3. เพื่อให้ครูผู้สอนสามารถนำหลักการ Executive Functions ไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาได้

คุณสมบัติผู้เข้าอบรม

หลักสูตรการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย โดยใช้ทักษะการคิด เพื่อชีวิตที่สำเร็จ (Executive Functions : EF) กำหนดรับผู้เข้าร่วมอบรมรุ่นละ 50 คน และต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

1. เป็นครูผู้สอนในระดับการศึกษาปฐมวัย หรือครูผู้สอนในระดับชั้นอื่นที่สนใจ
2. ผู้บริหารสถานศึกษา
3. ผู้เข้าร่วมอบรมต้องสามารถเข้ารับการอบรมได้ครบตามเวลาที่กำหนด
4. ต้องสังกัดสถานศึกษาในจังหวัดนครพนม สกลนคร มุกดาหารและบึงกาฬ

สาระของหลักสูตร

สาระสำคัญของหลักสูตรการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย โดยใช้ทักษะการคิด เพื่อชีวิตที่สำเร็จ (Executive Functions : EF) ยึดหลักปรัชญาและหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย ที่มุ่งเน้นการจัดประสบการณ์ทุกด้าน โดยมุ่งเน้นให้ครูผู้สอนสามารถนำทฤษฎีของจิต : Theory of Mind (ToM) (อ้างอิงจาก นวลจันทร์ จุฑาภักดีกุล. 2558) ซึ่งเป็นทฤษฎีการทำงานของสมองที่ซับซ้อนเกี่ยวกับความสนใจร่วมกัน การรับรู้ การประมวลผลที่ซับซ้อน (เข้าใจความหมายของสีหน้า แววตา อารมณ์ความรู้สึกของตนเองและของผู้อื่น) การรับรู้ และประมวลผลด้านอารมณ์ ความรู้สึกร่วม เอาใจเขามาใส่ใจเรา การเลียนแบบ EF (ความมุ่งมั่นตั้งใจสู่เป้าหมาย ความมีเหตุผลในเชิงจริยธรรม) และความจำ ภาษา มาใช้ประกอบการจัดทำแผนการสอนในชั้นเรียนของตนได้ โดยกำหนดทักษะการพัฒนาผู้เรียนไว้ 9 ด้าน คือ

1. ทักษะความจำที่นำมาใช้งาน (Working Memory) คือทักษะจำหรือเก็บข้อมูลจากประสบการณ์ที่ผ่านมา และดึงมาใช้ประโยชน์ตามสถานการณ์ที่พบเจอ เด็กที่มีเวิร์กกิ้ง เมมโมรี่ดี ไอคิวก็จะดีด้วย
2. ทักษะการยับยั้งชั่งใจ-คิดไตร่ตรอง (Inhibitory Control) คือความสามารถในการควบคุมความต้องการของตนเองให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม เด็กที่ขาดความยับยั้งชั่งใจจะเหมือน "รถที่ขาดเบรก" อาจทำอะไรโดยไม่คิด มีปฏิกริยาในทางที่ก่อให้เกิดปัญหาได้
3. ทักษะการยืดหยุ่นความคิด (Shift Cognitive Flexibility) คือความสามารถในการยืดหยุ่นหรือปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้ ไม่ยึดตายตัว
4. ทักษะการใส่ใจจดจ่อ (Focus) คือความสามารถในการใส่ใจจดจ่อ มุ่งความสนใจอยู่กับสิ่งที่ทำอย่างต่อเนื่องในช่วงเวลาหนึ่ง
5. การควบคุมอารมณ์ (Emotion Control) คือ ความสามารถในการควบคุมแสดงออกทางอารมณ์ให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม เด็กที่ควบคุมอารมณ์ตัวเอง ไม่ได้ มักเป็นคนโกรธเกรี้ยว ฉุนเฉียว และอาจมีอาการซึมเศร้า รู้จัก 'EF' ทักษะฝึกสมองบ่มเพาะ 'ลูกน้อย' thaihealth
6. การประเมินตัวเอง (Self-Monitoring) คือการสะท้อนการกระทำของตนเอง รู้จักตนเอง รวมถึงการประเมินการทำงานเพื่อหาข้อบกพร่อง
7. การริเริ่มและลงมือทำ (Initiating) คือ ความสามารถในการริเริ่มและลงมือทำตามที่คิด ไม่กลัวความล้มเหลว ไม่ผัดวันประกันพรุ่ง
8. การวางแผนและการจัดระบบดำเนินการ (Planning and Organizing) คือทักษะการทำงาน ตั้งแต่การตั้งเป้าหมาย การวางแผน การมองเห็นภาพรวม ซึ่งเด็กที่ขาดทักษะนี้จะวางแผนไม่เป็น ทำให้งานมีปัญหา
9. การมุ่งเป้าหมาย (Goal-Directed Persistence) คือ ความพากเพียรมุ่งสู่เป้าหมาย เมื่อตั้งใจและลงมือทำอะไรแล้ว ก็มีความมุ่งมั่นอดทน ไม่ว่าจะมียุอุปสรรคใดๆ ก็พร้อมฝ่าฟันให้สำเร็จ

ตารางเวลาการจัดกิจกรรม

กำหนดการจัดอบรมหลักสูตรการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย โดยใช้ทักษะการคิดเพื่อชีวิตที่สำเร็จ (Executive Functions : EF) วันที่ 15-16 กรกฎาคม 2560 ณ โรงแรม iHotel จังหวัดนครพนม

วันที่ 15 กรกฎาคม 2560

09.00 – 10.30 น.	EF กับเด็กปฐมวัย
10.30 – 10.45 น.	รับประทานอาหารว่าง
10.45 – 12.00 น.	พัฒนาทักษะสมอง ด้วยการดูแลสภาพสมองของเด็ก
12.00 – 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.00 – 14.30 น.	การพัฒนาทักษะทางสมองด้วยการให้ “โอกาส”
14.30 – 14.45 น.	รับประทานอาหารว่าง
14.45 – 17.00 น.	สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาทักษะสมอง
17.00 – 18.00 น.	สมาธิบำบัด
18.00 – 19.00 น.	รับประทานอาหารเย็น
19.00 – 20.00 น.	กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ
20.00 – 21.00 น.	สรุปทเรียนวันที่ 1

วันที่ 16 กรกฎาคม 2560

09.00 – 10.30 น.	การพัฒนาทักษะสมอง ด้วยการเสริมสร้างวินัยเชิงบวก
10.30 – 10.45 น.	รับประทานอาหารว่าง
10.45 – 12.00 น.	คุณลักษณะครูและบทบาทของพ่อแม่ที่ส่งเสริมการพัฒนาทักษะสมอง EF
12.00 – 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.00 – 14.30 น.	การจัดแผนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะสมอง EF
14.30 – 14.45 น.	รับประทานอาหารว่าง
14.45 – 17.00 น.	การประเมินการพัฒนาทักษะสมอง EF
17.00 – 17.30 น.	นัดหมายกำหนดการเยี่ยมเยียนและติดตามผลการนำหลักสูตรไปใช้ ปิดการอบรม

สถานที่จัดกิจกรรม

<u>วัน เดือน ปี</u>	<u>สถานที่</u>
15 -16 กรกฎาคม 2560	โรงแรม iHotel ถนนชยางกูร ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม
17-21 กรกฎาคม 2560	สถานศึกษาที่ผู้เข้าร่วมอบรมสังกัด
22 กรกฎาคม 2560	คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม
29-30 กรกฎาคม 2560	โรงแรม iHotel ถนนชยางกูร ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม

วิธีการจัดกิจกรรม

หลักสูตรการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย โดยใช้ทักษะการคิด เพื่อชีวิตที่สำเร็จ (Executive Functions : EF) มีรูปแบบการจัดอบรมดังนี้

15 -16 กรกฎาคม 2560	อบรมหลักสูตรการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย โดยใช้ทักษะการคิดเพื่อชีวิตที่สำเร็จ (Executive Functions : EF)
17-21 กรกฎาคม 2560	การเยี่ยมเยียน การนิเทศ ติดตามการดำเนินงานผู้เข้าร่วมอบรม โดยคณาจารย์สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม
22 กรกฎาคม 2560	การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของผู้เข้าอบรมกับคณาจารย์สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม
29-30 กรกฎาคม 2560	สรุปและถอดบทเรียนการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย โดยใช้ทักษะการคิดเพื่อชีวิตที่สำเร็จ

การวัดและประเมินผล

1. การสังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เข้าอบรม
2. ผลงานกลุ่มและแผนที่ความคิด
3. แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าอบรม
4. แบบสัมภาษณ์เชิงโครงสร้างการนำ EF ไปใช้ในชั้นเรียน
5. หลักสูตรสำหรับเด็กปฐมวัยที่ใช้งานจริงในสถานศึกษา

ผลลัพธ์ (Output) และผลกระทบ (Outcome) ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นหลังการพัฒนา

ตัวชี้วัด	ผลลัพธ์	ผลกระทบ
ด้านปริมาณ		
1.จำนวนผู้เข้าอบรม	ครูผู้สอนระดับปฐมวัยอย่างน้อย 50 ห้องเรียน	ห้องเรียนที่ใช้หลักสูตร EF ในสถานศึกษาไม่ต่ำกว่า 50 ห้องเรียน
2.ระดับความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมอบรม	ครูผู้สอนระดับปฐมวัยมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในการเข้าร่วมอบรมมากกว่า 3.50 ขึ้นไป	-
ด้านคุณภาพ		
3.ผู้เข้าอบรมมีความรู้ ความเข้าใจในทฤษฎี EF	แผนที่ความคิด (Mind Map)	ครูผู้สอนระดับปฐมวัยมีความรู้ ความเข้าใจในทฤษฎี EF และเข้าใจผู้เรียนได้มากขึ้น
4.ผู้เข้าอบรมสามารถเขียนแผนการสอนโดยใช้ทฤษฎี EF ได้	แผนการสอน Executive Functions : EF	ครูผู้สอนสามารถออกแบบแผนการสอนแบบบูรณาการ
5.ผู้เข้าอบรมสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลผู้เรียนได้	กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแบบบูรณาการหลักปรัชญาและหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย ร่วมกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทั้ง 9 ด้าน ตามทฤษฎี EF	ครูผู้สอนสามารถปรับเปลี่ยนห้องเรียนเพื่อการพัฒนาทักษะทางสมองสำหรับเด็กในศตวรรษที่ 21 ได้

ค่าลงทะเบียนต่อคน

7,000 บาท/คน

ผู้ทรงคุณวุฒิและคณะทำงาน

ผู้ทรงคุณวุฒิ

ดร.วรรณาท รักสกุลไทย ผู้อำนวยการแผนกอนุบาล โรงเรียนเกษมพิทยา
ผู้เชี่ยวชาญการจัดทำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยโดยการลงมือทำ
(Learning by Doing)

อาจารย์กรรองทอง บุญประคอง นายกสมาคมไทยฮอร์ฟ ชูลแวร์ค
ผู้อำนวยการด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้และองค์ความรู้โรงเรียนจิตตเมตต์
(ปฐมวัย)

ผู้เชี่ยวชาญด้านการนำดนตรีและการเคลื่อนไหวตามแนวคิดของออร์ฟ

รองศาสตราจารย์ ดร.นวลจันทร์ จุฑาภักดีกุล ศูนย์วิจัยประสาทวิทยาศาสตร์

สถาบันชีววิทยาศาสตร์โมเลกุล มหาวิทยาลัยมหิดล

ผู้เชี่ยวชาญด้านประสาทวิทยาศาสตร์ของการพัฒนาทางสมอง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปณิตดา ธนเศรษฐกร ผู้ช่วยผู้อำนวยการด้านศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย

สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล

ผู้เชี่ยวชาญด้านการสร้างวินัยเชิงบวกเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย

ดร.ปิยวลี ธนเศรษฐกร ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาทักษะสมอง EF's เด็กด้วยการสร้างวินัยเชิงบวก
101 Educare Center

คณะทำงาน

คณะทำงานประกอบด้วยคณาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม ที่ผ่านหลักสูตรแกนนำ
FA EF รุ่น 1 สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) และอาจารย์ประจำสาขาวิชาการศึกษา
ปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุธิดา

อาจารย์นิตาพร อัจประจัญ

อาจารย์นิตาพร อัจประจัญ

อาจารย์ ดร.จงใจ เตโซ

อาจารย์ ชุมจิรา ราชิงส์

อาจารย์ ว่าที่ ร.ต.หญิง อุทัยวรรณ ศรีอรัญญ์

อาจารย์ จุฬาทพร พลรักษ์